

Lapsiparlamentin toimintaohje

Suomussalmen kunta

Sisällys

Lapsiparlamentti – lasten ääni kuuluviin.....	3
Lapsiparlamentin toiminta Suomussalmella	4
Toiminta-ajatus	4
Tavoitteet.....	4
Suomussalmen kunnan lapsiparlamentin toiminta käytännössä	5
Jäsenet.....	5
Valmistelu ja toiminnan koordinointi.....	5
Kokousrytmi ja kokoontumispaikka	5
Kokouksessa vaikuttaminen	5
Muut kokoukseen osallistujat	6
Kokouskäytännöt	6

Kannen kuva:

Tulevaisuuden Suomussalmi

Mariza H. 2022

Lapsiparlamentti – lasten ääni kuuluviin

Sivistystoimen vuoden 2023 talousarvion tavoitteeksi on asetettu lapsiparlamentin käynnistäminen, sama tavoite on kirjattu myös hallintopalvelujen toiminnan tavoitteisiin. Suomussalmen kunnassa toimii kuntalain (410/2015) mukaisesti nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto, mutta nuoremmille lapsille ei ole ollut tarjolla vastaavaa vaikuttamisrakennetta.

Osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat keskeisiä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä ja yhteiskunnallisen tasa-arvon edellytyksiä. Myös lapsilla on kansallisen lainsäädännön (Perustuslaki 731/1998, Kuntalaki 410/2015, Nuorisolaki 1285/2016, Perusopetuslaki 628/1998) että kansainvälisen Lapsen oikeuksien sopimuksen (YK 1991) mukaan oikeus vaikuttaa ja osallistua itseään koskeviin asioihin. Yksi keino lasten yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on kunnallinen lapsiparlamentti, joka ei ole lakisääteinen vaikuttamistoimielin, vaan jokainen kunta voi halutessaan perustaa omiin tarpeisiinsa sopivan lasten vaikuttamiskanavan. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta. Suomussalmen hallintosääntöön on myös lisätty lapsiparlamentti yhtenä vaikuttamistoimielimistä.

Lapsiparlamentin tarkoituksena on saada lasten ääni nykyistä paremmin kuuluviin kunnallisessa päätöksenteossa. Sen avulla voidaan lisätä lasten ja päättäjien välistä vuoropuhelua ja lapsinäkökulmien huomioimista päätöksenteossa. Parlamenttitoiminta edistää lasten yhdenvertaista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin ja antaa mahdollisuuden opetella muun muassa yhteiskunnallista vaikuttamista, toimimista ryhmässä ja omien sekä muiden näkemysten esiin tuomista ja eteenpäin viemistä.

Kuva: Tulevaisuuden Suomussalmi, Juho K.
2022

Lapsiparlamentin toiminta Suomussalmella

Toiminta-ajatus

Lapsiparlamentti edustaa Suomussalmen kunnan alakoulujen, Karhulanvaaran koulun ja Ruukinkankaan alakoulun oppilaskuntia. Lapsiparlamentti onkin nuorempien lasten asioiden vaikuttamistoimielin, joka toimii lasten äänen välittäjänä nuorisovaltuuston ohella. Lapsiparlamentti voi ottaa kantaa lapsia koskeviin asioihin, sillä sen kautta lapset voivat esittää mielipiteitään, ehdotuksiaan tai antaa esimerkiksi palautetta valmisteluun ja päätöksentekoon kunnan toimialoille, luottamushenkilöille ja päättäjille.

Visio

Suomussalmelaisten lasten ääntä kuullaan ja näkemykset otetaan kunnan toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa huomioon. Lapset voivat koulunsa oppilaskuntien ja täten lapsiparlamentin kautta antaa palautetta ja tehdä aloitteita ajankohtaisissa lapsia koskevissa asioissa, koskivatpa ne niin harrastustoimintaa, koulutyötä kuin rakennettua ympäristöäkin. Lapsiparlamentin rooli omaksutaan osaksi kunnallisia vaikuttamistoimielimiä, joista erityisesti nuorisovaltuusto tukee lapsiparlamentin toimintaa.

Tavoitteet

- Saada lasten ääni kuuluviin asioiden suunnittelussa ja valmistelussa – mitä me aikuiset emme huomaakaan?
- Lisätä lasten yhdenvertaisia vaikutusmahdollisuuksia
- kehittää koulujen toimintaa, kulttuuripalveluja ja muita peruspalveluja lasten näkökulma huomioiden
- Rohkaista lapsia osallistumaan ja vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin
- Lisätä yhteistoimintaa ja vuorovaikutusta sekä lasten keskinäisessä että kunnan yksiköiden välisessä toiminnassa
- Innostaa ja tukea lapsia oppimaan vaikuttamisesta ja asioiden valmistelusta sekä päätöksenteosta
- Aktivoida koulujen oppilaskuntien hallituksia oman oppilaskuntansa mielipiteiden kartoittamisessa ja yhteisen toiminnan järjestämisessä

Kuva: Tulevaisuuden Suomussalmi, Peppi H. 2022

Suomussalmen kunnan lapsiparlamentin toiminta käytännössä

Jäsenet

- Lapsiparlamentin kokoukseen osallistuvat alakoulujen oppilaskuntien hallitusten jäsenet, joille on oppilaskuntien hallitusten vallinan yhteydessä valittu myös varajäsenet, jotka voivat osallistua kokouksiin varsinaisen jäsenen ollessa estynyt.
- Lapsiparlamentin kokoonpano vahvistetaan vuosittain syksyllä oppilaskuntien valinnan jälkeen. Syksyn ensimmäisessä kokouksessa valitaan tulevaisuudeksi vuodeksi puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri ja varasihteeri.
- Lapsiparlamentin puheenjohtajana toimii lapsiparlamentin valitsema puheenjohtaja, jonka apuna kokouksessa toimii valtuuston puheenjohtaja.
- Lapsiparlamentin sihteerinä toimii lapsiparlamentin valitsema sihteeri, jonka apuna kokouksessa toimii hallintojohtaja. Lisäksi valitaan varasihteeri.

Valmistelu ja toiminnan koordinointi

- Oppilaskunnan hallitukset valmistelevat käsiteltävät asiat yhteistyössä koulujen oppilaiden ja/tai henkilökunnan sekä oppilaskunnan ohjaavien opettajien kanssa. Tarpeen tullen valmisteluun tukea voi pyytää hallintojohtajalta tai muulta viranhaltijalta.
- Lapsiparlamentin toimintaa koordinoi hallintojohtaja, joka yhdessä koulujen henkilökunnan kanssa huolehtii tiedottamisesta. Hallintojohtaja toimii myös kokousten koollekutsujana ja kokoaa asialistan sekä vastaa kokousten käytännön järjestelyistä yhdessä koulujen ja luottamushenkilöhallinnon toimistosihteerin kanssa.

Kokousrytmi ja kokoontumispaikka

- Lapsiparlamentti kokoontuu vuosittain keväällä ja syksyllä. Pääsääntöisesti kokoontumisia on siis kaksi kertaa vuodessa, mutta lapsiparlamentti voi halutessaan kokoontua myös useammin, jos ajankohtaisia asioita on käsiteltävänä.
- Kokouspaikkana toimivat vuorotellen molemmat alakoulut aakkosjärjestyksessä.

Kokouksessa vaikuttaminen

- Kokouksissa käydään läpi molempien koulujen ajankohtaiskatsaus eli kuulumiset.
- Tarvittaessa kunnan viranhaltijat voivat tiedottaa lapsille heitä koskevista ajankohtaisista asioista.
- Lapsiparlamentissa koulujen oppilaskunnan hallitukset voivat tehdä aloitteita, jotka ohjataan kunnanhallituksen kautta edelleen käsittelyyn kuntalaisaloitteiden tapaan.
- Oppilaskuntien hallitusten jäsenet voivat esittää kokouksessa kysymyksiä viranhaltijoille ja päättäjäille, sekä saattaa ehdotuksiaan ja ideoitaan eteenpäin.

Muut kokoukseen osallistujat

Kokoukseen kutsutaan kunnan viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä seuraavasti:

- Kunnanjohtaja, sivistysjohtaja ja hallintojohtaja sekä tarvittaessa käsiteltävien aiheiden mukaisesti muita viranhaltijoita tai asiantuntijoita.
- Kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajat, tarvittaessa myös muita luottamushenkilöitä.

Jos kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtaja eivät pääse paikalle, kutsutaan kokoukseen 1. tai 2. varapuheenjohtaja jne.

Kokouskäytännöt

- Lapsiparlamentti valitsee vuoden ensimmäisessä kokouksessa tulevaksi toimikaudeksi puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja varasihteerin.
- Lapsiparlamentin jäsenistä valitaan jokaisen kokouksen alussa kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotta tarkistavat, että pöytäkirja vastaa kokouksen kulkua. Heitä avustaa kokoukseen osallistuva viranhaltija.
- Asialista lapsiparlamentin kokoukseen lähetetään vähintään viikkoa ennen kokousta.
- Kokouksista laaditaan pöytäkirja, joka sisältää kokouksen paikan- ja ajankohdan, osallistujat ja päätökset. Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja, sihteeri sekä pöytäkirjantarkastajat. Pöytäkirja toimitetaan kokoukseen osallistuneille, kunnanhallitukselle sekä kunnan verkkosivuille.
- Lapsiparlamentin toiminnasta tiedotetaan myös huoltajia
- Kokoukset ovat koulupäivän aikana.
- Kokousedustajille ei makseta kokouspalkkioita.
- Kunta huolehtii välipalatarjoilun järjestämisestä lapsiparlamenttiin osallistuville.

Kuva: Tulevaisuuden Suomussalmi, Minttu H. 2022